

Česká školní inspekce

Moravskoslezský inspektorát

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

**Speciální mateřská škola při Městské poliklinice
v Ostravě Porubě, Ostrava Poruba, Liptaňské nám. 891**

Liptaňské nám. 891, 708 00 Ostrava-Poruba

Identifikátor školy: 600 026 906

Termín konání inspekce: 10. - 12. únor 2004

Čj.:	n6-1079/04-11069
Signatura:	kn6ax525

PŘEDMĚT INSPEKČNÍ ČINNOSTI

Předmětem inspekční činnosti bylo zjištění a zhodnocení:

- ❖ Personálních podmínek výchovně vzdělávací práce vzhledem k realizovanému vzdělávacímu programu,
- ❖ materiálně-technických podmínek výchovně vzdělávací práce vzhledem k realizovanému vzdělávacímu programu,
- ❖ průběhu a výsledků výchovně vzdělávací práce v mateřské škole.

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Speciální mateřská škola zajišťuje péči o děti s komunikativními problémy a o děti s kombinovanými vadami. Ve škole jsou umístěny děti s diagnózou: vývojová dysfázie, opožděný vývoj řeči, lehká mozková dysfunkce (ADHD), palatolalia, balbuties, Aspergrův syndrom, elektivní mutismus.

Provoz školy je od 6:00 do 16:30 hodin. K 1. září je zapsáno 40 dětí, což odpovídá kapacitě školy. Součástí je školní jídelna s kapacitou 40 jídel.

Zřizovatel: Krajský úřad MSK, odbor školství, mládeže a sportu, 28. října 117, 702 18 Ostrava.

HODNOCENÍ PERSONÁLNÍCH PODMÍNEK VZDĚLÁVACÍ A VÝCHOVNÉ ČINNOSTI VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Pedagogickou činnost zajišťují učitelky, které mají odbornou a pedagogickou způsobilost pro výuku v mateřských školách, absolvovaly studium speciální pedagogiky.

Učitelky mají stanoveny pevné nástupy pracovní doby na ranní a odpolední službu. Schází diferenciací vnitřního uspořádání činností a tím zefektivnění pracovní doby pedagogů vzhledem k prováděné individuální logopedické péči. Není řešena nízká potřeba spánku u nejstarších dětí.

Organizace provozu a činnosti školy nemá stanovená pravidla, která by měla jasné členění vzhledem k ředitelkou zvolenému Rámcovému programu pro předškolní vzdělávání. Dokument, který má ředitelka zpracovaný je nazván *Roční plán školy* bez data projednání a podpisů zaměstnanců. Neobsahuje body školního vzdělávacího programu, podle navrhovaných zásad a doporučené struktury Rámcového programu pro předškolní vzdělávání.

Přenos informací ve škole je uskutečňován při denním kontaktu ředitelky se všemi zaměstnanci, krátkými informačními poradami a pedagogickými a provozními radami. Zápisy z těchto rad jsou rámcové, bez stanovení úkolů a termínů zodpovědnosti. Pedagogické rady se jen velmi okrajově zabývají výchovně vzdělávacími problémy. Mnohé body náplně zasahují do provozní oblasti. V žádném ze zápisů z rad není zmínka o diskusi k ředitelkou přijatému vzdělávacímu programu.

Další vzdělávání pedagogických pracovníků je zaměřeno do odborné oblasti speciální pedagogiky. Nebylo zaměřeno na proškolení k Rámcovému programu. ***Zmíněný program není ani ve škole k dispozici, učitelky s ním nebyly seznámeny.***

Součástí *Ročního plánu školy* je sice plán kontrolní a hospitační činnosti, ale jeho zaměření a výsledky hospitační činnosti neodpovídají současným cílům výchovně vzdělávací práce. Učitelky ve třídách provádějí hodnocení výchovně vzdělávací práce podle výchovných

složek, jak stanovila ředitelka v ročním plánu. Evaluace ve smyslu rámcového programu prováděna není.

Pedagogičtí pracovníci splňují odbornou a pedagogickou způsobilost, ale další dílčí jevy vztahující se k této oblasti vykazují nedostatky, proto jsou v souhrnu personální podmínky hodnoceny jako vyhovující.

HODNOCENÍ MATERIÁLNĚ-TECHNICKÝCH PODMÍNEK VZDĚLÁVACÍ A VÝCHOVNÉ ČINNOSTI VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Mateřská škola je umístěna v přízemních prostorách obytného domu s přístavbou, přiléhající k obytnému domu a vlastní zahradou. Mateřská škola má vlastní přístup. Dům je majetkem bytového družstva. Vnitřní uspořádání tříd s hernou, šatnou a hygienickým zařízením je přizpůsobeno celodennímu pobytu dětí. Ke svačině a obědu je využívána malá jídelna, přiléhající ke kuchyni, kde se děti vždy po dvou třídách stravují. V uplynulém období byly cílenými náklady zkvalitněny provozní podmínky v souladu s nejnovějšími hygienickými požadavky (zejména v oblasti školní jídelny a v hygienickém vybavení školy). Estetická výzdoba a čistota interiéru mateřské školy vytváří příjemné prostředí pro pobyt dětí.

Třídy jsou částečně vybaveny starším nábytkem, který se postupně obměňuje a doplňuje. Ve třídách je dostatek učebních pomůcek a hraček, které mají děti k dispozici především při zájmové orientaci her, tak i doplňkového materiálu pro logopedickou činnost. Kromě logopedických zrcadel jsou ve třídách zabudována zrcadla pro skupinovou terapii. Ve škole je tělocvična malých rozměrů, kde je soustředěno tělovýchovné nářadí a náčiní. Učitelská knihovna obsahuje svazky starších publikací, z novějších publikací, které jsou zaměřeny k obsahu rámcového programu jsou pouze Přikrylovy Barevné kamínky. Ty jsou v ředitelně teprve měsíc a učitelky s ní nebyly seznámeny.

V oblasti materiálně technických podmínek má ředitelka stanoveny body v plnění dlouhodobých cílů a záměrů školy.

Materiálně technické podmínky školy jsou hodnoceny jako velmi dobré.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY

Realizace výchovně vzdělávacího programu

V mateřské škole je zpracován Roční plán školy. V přehledu učebních plánů školy je deklarováno:

*„Kompaktním materiálem organizace je **Rámcový program**, ve kterém jsou zohledněny veškeré cíle a záměry speciální školy. Rámcový program je do té míry závazným materiálem celého pracovního týmu speciální mateřské školy a současně pedagogům umožňuje svobodně se rozhodovat o tom, jakou cestou se ke společnému cíli vydají.“*

Praktická využitelnost pedagogické části ročního plánu je velmi nízká. Z obsahu plánu nelze potvrdit pochopení zásadních změn v pojetí předškolní výchovy, spíše modifikují tradiční přístupy k pedagogické práci. Obsah vzdělávání zde zahrnuje jeho všestrannou orientaci podle výchovně vzdělávacích složek, nesměruje k jejich integraci a potřebným změnám v organizaci práce s dětmi. V ročním plánu nejsou stanoveny rámcové cíle a záměry, není stanoven obsah a od něj odvozeny oblasti, specifické vzdělávací cíle a očekávané kompetence. Nezabývá se ani vzděláváním dětí se speciálními vzdělávacími potřebami.

Vzdělávací program není realizován v souladu s obecnými cíli předškolní výchovy dané Rámcovým programem.

V mateřské škole je vedena povinná i další doplňující pedagogická dokumentace, která dokladuje činnost školy v oblasti pedagogické a provozní. Z doplňující oblasti jsou to zejména týdenní plány a individuální vzdělávací plány. Týdenní plány jsou pro všechny třídy stejné bez ohledu na individualitu jednotlivých tříd. Individuální vzdělávací plány vypovídají o nepochopení diagnostických záznamů o dětech. Mají také formální nedostatky (podpisy učitelky, ředitelky, rodičů, datum záznamu, posloupnost od vstupu dítěte do mateřské školy). Všechny tyto dokumenty jsou stále ovlivněny časově tematickými plány (ÚVPP Praha 1987).

Vedení povinné dokumentace zachycuje stávající průběh vzdělávání a výchovy, nikoliv realizaci deklarovaného vzdělávacího programu.

Kontrola plnění vzdělávacího programu probíhá převážně operativně a formou hospitací. Závěry hospitační činnosti podporují rutinní přístupy k pedagogické práci a náročnost je odvozena zejména ze zkušenosti s časově tematickými plány. Vzhledem k tomu, že ředitelka školy uvádí v ročním plánu, že škola pracuje podle Rámcového programu, není způsob a funkčnost plánování v oblasti naplňování vzdělávacího programu uspokojivý a kontrolní činnost pedagogické práce je málo účinná.

Systém kontroly plnění zvoleného vzdělávacího programu je neúčinný.

Organizace pedagogické činnosti probíhá v pevně stanoveném režimu dne, který má členění jednotlivých částí podle stanovených intervalů stravování, pobytu venku a odpočinku. Pedagogický program i logopedická cvičení jsou do průběhu dne rovněž pevně začleněny. Takto stanovený režim dne postrádá potřebnou variabilitu a flexibilitu. Kromě ranních her převažují kolektivní metody práce v řízených činnostech, ve kterých učitelky zohledňují individuální schopnosti a potřeby jednotlivých dětí.

Komunikaci s rodiči a jejich informaci řeší škola třídními schůzkami s programem dětí. Dle potřeby probíhají individuální pohovory rodičů a speciálních pedagogů v jednotlivých třídách.

V organizaci výchovně vzdělávací práce nejsou v plné míře respektovány specifické cíle předškolního vzdělávání dle zvoleného programu.

Průběh a výsledky výchovně-vzdělávací činnosti

OPZ pedagogických pracovníků

Všechny pedagogické pracovnice splňovaly požadavky na odbornou a pedagogickou způsobilost.

Spontánní a řízené činnosti

Pedagogická činnost probíhala v podnětném, dobře vybaveném prostředí, ve kterém měly děti volný přístup k hračkám. Nabídka stavebnic a výtvarného materiálu byla pestrá, přicházející děti měly volnost výběru hry i kamaráda pro hru. Vyváženost spontánních a řízených činností však byla respektována minimálně, převážná většina aktivit v průběhu dne byla řízená učitelkou. V době ranních her byla ve všech třídách prováděná individuální logopedická péče, která do určité míry ovlivnila kvalitu her. Učitelky neměly možnost, vzhledem k náročnosti logopedické péče, pomáhat dětem hru smysluplně rozvíjet a motivovat. Jejich vliv byl soustředěn zejména na materiálové zajištění a usměrňování projevů dětí, efektivita her tím byla výrazně snížena. Komunikace dětí při hrách byla přirozená, vzájemné vztahy převážně přátelské. Hodnocení her bylo realizováno částečně v průběhu her, shrnutí bylo provedeno na závěr. Mělo pozitivní ladění.

Řízené činnosti byly realizovány podle stručného týdenního plánu, který vymezoval v rámci pevně stanoveného režimu dne činnost hlavního zaměstnání podle jedné výchovné složky. V některých třídách byly v plánu uvedeny i doplňující aktivity pro pobyt venku a odpolední

zájmové činnosti. Tato forma plánování nepodporuje inovace ve vzdělávacím procesu a odrazila se i na průběhu řízených činností a jejich organizaci. Obsahově vycházely řízené činnosti ze zkušenosti dětí a navazovaly na aktivity z předcházejícího období. Činnosti byly motivovány, převládala však funkční motivace nad motivací prožitkovou. Metodické postupy byly voleny s ohledem na stanovený cíl a věkové zvláštnosti dětí. V hojné míře byly využity didaktické hry, rozhovor a vlastní činnost dětí (výtvarná, pohybová). Nízký podíl na celkových činnostech měly aktivity zaměřené na situační a problémové učení. Učitelky dokázaly vhodně diferencovat požadavky na jednotlivé děti podle jejich možností. V organizaci řízených činností byla akcentována frontální forma práce s dětmi, skupinová práce byla spíše výjimkou. Komunikace učitelek s dětmi byla vstřícná, pokyny kladené dětem byly jednoznačné a srozumitelné. Jazykový vzor poskytovaný učitelkami byl velmi dobrý. Ve třídách byla klidná, pozitivní atmosféra s citlivým přístupem k dětem.

Spontánní a řízené výchovně vzdělávací činnosti lze hodnotit jako dobré.

Průběhové výsledky výchovně-vzdělávací činnosti

V oblasti tělesné zdatnosti a pohybových dovedností děti zvládají přirozená cvičení a průpravné cviky, hrubá motorika je u převážné většiny koordinovaná. Zvýšená pozornost je věnována procvičování jemné motoriky. Pravidelně jsou procvičovány grafické prvky, ale nejsou zařazovány dovednosti které předcházejí čtení a psaní a rozvíjejí zájem o psanou podobu písma. Některým dětem ještě dělá potíže správné držení tužky.

Úroveň sebeobslužných dovedností, kulturních a zdvořilostních návyků je dobrá. Starší děti jsou přiměřeně samostatné, jsou vedeny k pomoci dětem mladším. Heterogenní složení tříd má pozitivní vliv na sebeobslužné dovednosti mladších dětí, které jsou motivovány tím, že se chtějí vyrovnat starším dětem. Sociální kompetence děti zvládají bez problémů, dovedou navazovat kontakty s vrstevníky a přirozeně s nimi komunikovat. Vzájemná interakce dětí je bezproblémová, v převážné většině zvládají kooperaci a vzájemnou spolupráci při realizovaných činnostech.

Úroveň jazykových a řečových dovedností je v převážné míře závislá na individuálních a věkových zvláštnostech dětí a míře postižení komunikativních schopností. Rozvoji řečových schopností a jazykových dovedností receptivních i produktivních je věnována cílevědomá soustavná pozornost.

Výsledky výchovně vzdělávací činnosti jsou hodnoceny jako velmi dobré.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

Údaje uvedené ve Zřizovací listině vydané Moravskoslezským krajem, radou kraje na základě usnesení zastupitelstva kraje a Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení vydaným Školským úřadem Ostrava jsou v souladu.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, školních a předškolních zařízení čj. 35 729/98-21 ze dne 9. února 1999, s účinností od 1. března 1999.
2. Zřizovací listina vydaná Moravskoslezským krajem, radou kraje na základě usnesení zastupitelstva kraje č.29/4 ze dne 21. června 2001.
3. Roční plán školy pro školní rok 2003/04 bez data vydání, bez čísla jednacího.

4. Provoz mateřské školy bez data vydání, bez čísla jednacího.
5. Zápisy z pedagogických a provozních rad za období roku 2003/04.
6. Záznamy z hospitací ředitelky za období roku 2003/04.
7. Evidenční listy dětí, přehled docházky za školní rok 2003/04.
8. Plány a přehledy výchovně vzdělávací práce jednotlivých tříd.
9. Personální dokumentace.
10. Individuální vzdělávací plány.
11. Výkaz o mateřské škole podle stavu k 30. 9. 2003 ze dne 30. 9. 2003.

ZÁVĚR

Personální podmínky jsou příznivé z pohledu kvalifikovanosti, ale nepříznivé v systému vedení zaměstnanců, organizace a informačního systému mateřské školy.

Materiálně technické podmínky jsou na velmi dobré úrovni. Obnova a vybavení školy je věnována dostatečná pozornost.

Výchovně vzdělávací činnost je formálně zaměřena na realizaci týdenních celků a všestrannou orientaci podle izolovaných výchovných složek. Konkrétní realizace programu se však vyznačuje převahou rutinních prvků v pedagogické práci, nízkým motivačním efektem a nevýraznou aktivizací dětí. Průběh práce s dětmi postrádá inovační prvky a nebyla zjištěna účinná provázanost spontánních a řízených činností. Zjištěné přístupy vzhledem k zvolenému vzdělávacímu programu k pedagogické práci jsou zastaralé a neefektivní zejména v souvislosti s individuálním rozvojem dětí. K vyhodnocování plánování a průběhu pedagogického procesu nejsou vytvořeny evaluační nástroje.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Složení týmu	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Lenka Vojtovičová	L. Vojtovičová
Členové týmu	PhDr. Alice Strnadlová	A. Strnadlová

Další zaměstnanci ČŠI Milada Byrtusová

Další zaměstnanci ČŠI Lenka Fulnečková

Další zaměstnanci ČŠI Ing. Šárka Baarová

V Ostravě dne 27. února 2004

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 15. března 2004

Razítko

Ředitelka školy, nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Titul, jméno a příjmení

Podpis

Eva Michalčíková

Eva Michalčíková

Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení na adresu pracoviště vedoucího inspekčního týmu, tj. Matiční 20, 702 00 Ostrava. Připomínky k obsahu inspekční zprávy se stávají její součástí.

Hodnoticí stupnice:

Stupeň
Vynikající
Velmi dobrý
Dobrý
Vyhovující
Nevyhovující

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Krajský úřad MSK, odbor školství, mládeže a sportu, 28. října 117, Ostrava	2004-04-01	n6-1151/04-000889

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
-	-	Připomínky nebyly podány.